

TEATAJA

Haaslava valla infoleht

Nr 12 (79) detsember 2000

Käes on jõuluaeg

Juba toovad päkapikud oma väikesi kingitusi sussi sisse, hoolimata sellest, et maapinnale ei jää nende käikudest märgata-vaid jälgi. Ju siis pole ka ilmataadil piisavalt vahendeid lume algmaterjali muretsemiseks.

Põllumeestel on saigid salves ning osaliselt ka realiseeritud. Veidrast aastae-gade vaheldusest hoolimata kehtis vanasõna "*Mida külvad, seda lõikad*". Nüüd on maa-inimestel saabunud periood, kus saab mõt-teid mõlgutada möödunud ja seada plaane tulevikuks.

Haaslava vallal on olnud küllalt te-guderohke aasta. Meie suurürituseks, Haas-lava meestelaulupäevaks, valmis Kurepalus uus laululava, Roiul remontisime lasteaia "Kukupai" ruumid, muretsemise uue mööbli ja sisustasime köögi. Sillaotsa Põhikooli staadioni korrastustööde käi-gus uuendati jalgpallimuru. Aasta teoks võib aga nimetada Roiu päevakeskuse valmimist, mille avamisest on J. Loost teinud ka juuresolevad pildid.

Päevakeskuse avamisel lõikas lindi läbi Tartu maavanem Jaan Õunapuu koos vallavanema ja volikogu esimehega, ruumid õnnistas sisse Tartumaa praost Joel Luhamets. Tervitussõnu ütles Tartumaa Omavalitsuste Lii-du juhatuse esimees Aivar Soop ning märkis, et Haaslava vald on käesoleval aastal üks vähestest valdadest Tartu-maal, kes on investeerinud hoonete remonti ja töötingimuste parandamisse.

Tänusõnu öeldi nii vallavolikogu liikmete kui päevakeskuse valmimisega seotud inimeste poolt. Kindlasti on see meie valla rahvale väga oodatud koht, kuhu saavad tulla nii vanad kui noored.

Nagu elus ikka, on kõik tasakaalus.

Toompea nõlvadel on tekitatud pingeid küll posti kättesaamisel, toetuste vähendamisel ja pensioni muut-misel, mis ei lase päris ükskõikseks jääda. Ei paranda maaelu ka hiiliv haldusreform, mis nii mõnelegi meenutab täitevkomiteede aegu. Kallinevad kütusehinnad jätavad nii peremehe kui perenaise nõutuks uue aasta plaanide suh-tes. Kuid ega elu sellest seisma ei jää.

Lähenevad jõulud toovad ehk lumevaiba maha, rohkem valgust kodudesse, peolauale verivorsti hapukap-saga, piparkooki sussi sisse – mida see hing ikka oskab tahta.

Soovime rahu teie kodudesse, rõõmu südameisse, tervist peredesse. Oleme mõtteis koos nendega, keda meil enam ei ole.

Tervitame teid, kallid vallarahvas ja soovime häid jõule ning õnnelikku uut aastat.

Avo Samarüütel,
volikogu esimees

Koit Prants,
vallavanem

ROIU PÄEVAKESKUS*Kesktänav 9 perekeskuses***Ootame kõiki, väikseid ja suuri**

*Jõulumees on ära väsind
kingid, pakid ära jagand.
Sammud seab ta Põhjamaale
suvepuhkust pidama.*

28. detsembril kell 16

Lustime ja trallime koos Jõulumehega.

6. jaanuaril kell 16

Kui on kodus igav sul,
võta sõber kaasa,
tule päevakeskusesse.
Veedame koos lõbusalt aega.

Maahooldustoetuse taotlemisega on kiire!

Põllumajanduse keskkonna-
programmi raames saavad 2001. aastal
toetust keskkonnale tulutoovalt tegutse-
vad talunikud. Keskkonnale tulutoov
tegevus nimetatud programmi raames
on pool-looduslike koosluste (puisniidud,
aruniidud, luhaniidud) taastamine
ja hooldamine, s.t. võsast puhastamine,
niitmine ja heina koristamine.

Väljapakutud toetussummad
põhinevad iga meetme rakendamisega
kaasneva saamata jäänud tulu ja lisaku-
lude arvestamisel. 2001. aastal saavad
maahooldustoetust eelistatult kaitsealadel
ja potentsiaalsetel *Natura* aladel
asuvad talunikud.

**Avaldused maahooldustoetu-
se saamiseks tuleb esitada Tartumaa
keskkonnateenistusele hiljemalt 10.
jaanuariks 2001.**

Avalduses tuleb märkida talu
asukoht, omanik, hooldatava maa suu-
rus ja soovitatav toetussumma. Samuti
lisada võimaliku hooldaja nimi kui
hooldustöid teeb teine isik. Avaldusele
lisada maaüksuse plaani koopia.

Jalmar Mandel,
Tartumaa Keskkonnateenistuse
juhataja

Kes detsembrikuus on sündinud...

1	Vladimir Parkuš Laine Saarekivi	1930 1930	Kitseküla Ignase
5	Virve Musta Hilja Kukkes Lya Laumets Helju Sagar	1916 1922 1928 1932	Päkste Aadami Igevere Lange
10	Hilma Miina	1928	Ignase
11	Karl Pihlapuu Vilma Tegova	1921 1938	Kitseküla Kriimani
13	Zinaida Parkuš	1928	Kitseküla
15	Elsa Mullo Heino Lillo Katri Romanova	1920 1937 1938	Ignase Uniküla Roiu
17	Linda Seliste	1921	Metsanurga
18	Ida Toomsalu Lembit Prost	1918 1940	Kurepalu Haaslava
20	Aili Roosvald	1933	Päkste
21	Elle Kiisel Konstantin Malinen Tatjana Vannik	1937 1939 1939	Haaslava Aardlapalu Kurepalu
24	Leida Edur	1914	Kurepalu

	Iriina Pihlapuu Laine Kangron	1921 1936	Kitseküla Roiu
25	Lilli Albert Vallas Kiisel	1921 1935	Roiu Haaslava
26	Kalju Roose Hille Hein Andres Kohu	1937 1938 1939	Uniküla Päkste Aadami
27	Arnold Raik	1924	Roiu
30	Endla-Emilia Peeduson Volli Peri Toomas Etti Valter Kitsing	1925 1928 1932 1935	Uniküla Ignase Kurepalu Tõõraste
31	Silvia Loost Milvi Silm	1933 1937	Roiu Haaslava

Palju õnne!

Sõnumeid Sillaotsa koolist

Kooliraamatukogu juubel

16. novembril tähistati Sillaotsa Põhikoolis kooli raamatukogu 100. aastapäeva. Sellele päevale eelnesid üritused klassides. 1. ja 4. kl. ning 5.–9. kl. käisid raamatukogutundides kooli raamatukogus. Vanemate klasside tunde viis läbi Valentina Brovina, meie kooli endine õpilane ja praegune Tartu Keskraamatukogu töötaja. Õpilastele tutvustati trükikunsti, raamatute ja raamatukogude ajalugu. Ka algklassid tegid tutvust raamatukoguga. 1. ja 4. kl. uudistasid oma koolis raamatukogu, 2. ja 3. klass käisid Roiu raamatukogus. Õpilastele loeti raamatut pokudest. Hiljem joonistas iga laps oma poku pildi. Neid pilte sai koolimajas ka näha. Kodus valmistavad lapsed koos vanematega endale poku, mille nad toovad kooli ka teistele vaadata.

Neljapäeval, 16. nov. joonistasid õpilased oma lemmikraamatust pildid, mis pandi kooli seintele näitusele. Koolimajas olid väljapanekud vanadest raamatutest ja õpikuteist.

Piduliku koolipäeva juhatas sisse kogunemine. Õpilased viisid küünla Värdi Parisalu kivi ette. Kell 13.00 algas pidulik aktus, kuhu olid kutsutud külalisteks Haaslava vallavanem ja teised valla esindajad. Samuti olid kutsutud meie

kooli endised raamatukoguhoidjad ja Endel Undrits, kes on palju aidanud meie kooli raamatukogu.

Aktusel esines Valentina Brovina, kes rääkis Põhijamaade raamatunädalast ja oma mälestusi Sillaotsa kooli raamatukogust.

Seejärel esines meie kooli raamatukogu kauaaegne juhataja Sale-Liia Janneste. Ta rääkis milline oli raamatukogu siis, kui tema alustas oma tööd raamatukogus. Ta meenutas, kuidas raamatukogu täienes pidevalt ja pidi seetõttu kolima, sest ruumid jäid kitsaks. Sõna võtsid ka valla esindajad. Sillaotsa Põhikooli õpilased lugesid raamatuteemalisi luuletusi ja laulsid.

Pärast aktuse lõppu sõitsid õpetajad meie raamatukoguhoidja Lea Undritsa kalmule Tuigo surnuaial. Hauale asetati lillekimp ja küünal. Küünla aetasid ka vallavalitsuse tervishoiu-, kultuuri- ja sotsiaalosalakonna juhataja Maie Otsa ning vallavanem Koit Prants. Oma abikaasat meenutas haul Endel Undrits.

Raamatukogu tähtpäev jätkus kohvilauas, kus kohustusid endised ja praegused raamatukogu töötajad ja õpetajad.

Ekskursioon Viljandisse

21. oktoobril toimus Sillaotsa kooli vanema astme õpilaste ekskursioon Viljandisse. Külastati Viljandi linna, Heimtali hobusekasvandust ja Olustvere lossi.

Sõit Viljandisse algas kell 8.30 Roiu bussijaamast. Tellitud oli 45-kohaline buss, millest täitus ainult pool. Õpetajatest olid kaasas K. Tamm ja A. Lõõndre.

Kõigepealt külastasime Olustvere lossi ja lossiparki. Seal juhtis ekskursiooni giid, kes jutustas lossi ja pargi

ajaloost. Kui lossi külastamine lõppes, tegime seal veel paar pilti. Edasi sõideti Viljandisse tutvuma lossimägede, varemete ja rippisillaga. Seal samuti pildistasime. Kui olid lossimäed varemete ja rippisillaga nähtud, sõideti edasi Heimtali hobusekasvandusse. Teepeal käidi ka Heimtali lossi viinakööki vaatamas. Kahju oli sellest, et viinaköök oli parajasti kinni. Heimtali hobustest ja hobuse kasvatusest rääkis kasvanduse töötaja. Näidati erinevat tõugu hobuseid. Pärast said julgemad õpilased oma

ratsutamisoskust proovida. Pärast hobusekasvandust pöördui tagasi Viljandisse. Õpilastele anti linnaga tutvumiseks 2 tundi aega. Kui poed olid külastatud, hakati tagasi sõitma. Ka bussisõit oli väga lõbus, sest tehti palju nalja. Roiule jõudis buss kell 18.15.

Ekskursioon oli väga huvitav ja samas ka hariv.

Karolin Kägo-Saunasoo, 8. klass

Lahtiste uste päevad

4. – 6. detsembrini olid Sillaotsa koolis lahtiste uste päevad, mis toimusid käesoleval õppeaastal juba teist korda. Sellega on kool võtnud suuna avatusele ning andnud võimaluse koolieluga lähemalt tutvuda. Ennekõike on see ettevõtmine mõeldud lapsevanematele, kuid oodatud on kõik huvilised.

Lisaks igapäevasele koolielu vaatlemisele, tundide külastamisele oli seekord võimalus osa saada hommikusest advendikontserdist ning kuulata tšello ja kitarril etteastet. Advendikontserti sisustasid meie kooli õpilased, tšellol ja kitarril esinesid Reet Mets ja Kuldar Kudu Vanemuisest. Õpilased püüdsid nendel päevadel ka oma klassiruumid jõuluehteisega saada.

Kahjuks oli lastevanemate osavõtt oodatust väiksem. Seaduspärasuseks on see, et mida väiksema numbriga klass, seda rohkem oli külastajaid. Kui esimeses klassis käis tunde vaatamas kokku 11 ning teises klassis 5 lapsevanemat, siis kaheksandas ja üheksandas klassis käis kummaski 1 lapsevanem. Paljuski on vähene osavõtt mõistetav, kuna vanematel on töölt raske ära saada.

Lõpetuseks tahame tänada lapsevanemaid, kes leidsid võimaluse lahtiste uste päevadest osa võtta. Loodame, et neile oli koolis käimisest ka abi ja nad suudavad paremini mõista koolis toimuvat. Seda nii oma lapse kui ka õpetamise seisukohalt.

Ilvi Suislepp, õpetaja

Aasta noorsoopolitsei pilgu läbi

Viies oma mõtted 2000. aasta algusesse, võib öelda, et olukord Haaslava valla alaealiste poolt toime pandud õigusrikkumiste poolest oli kirju. Noorsoopolitseile saabus 8 kaebust alaealiste seadusevastaste tegude kohta. Peale selle on aga need avaldused ja kaebused, mis esitati otse kohalikele konstaablile.

Seoses kuritegudega on kokku 10 Haaslava valla alaealist võetud arvele Tartu Politseiprefektuuris kui alaealised õiguserikkujad. Neist 6 on arvele võetud käesoleval aastal. Kaks noormeest said arvele juba teistkordselt, õrnema soo esindajaid on arvel üks, kelle arvel on kaks pisivargust. Neli noormeest on kuritegusid toime pannud korduvalt. Mitmed andmepangas sisalduvad alaealised kannavad tingimisi vabaduskaotuslikku karistust. Kolm noormeest alles ootavad kohtu alla minekut. Neist üks jõudis küll vahepeal täisikka, kuid see ei tee olematuks tehtud pahandusi.

Viiele Haaslava valla lapsevanemale on koostatud lapse halva kasvatamise eest haldusprotokoll.

Juulikuu keskpaigas said kaks vaevalt meetripikkust Ignase küla noormeest hakkama lausa näitliku sadismiga – võtnud naaberküllast ühest hoovist kaasa koera, harjutasid nad viimase kallal oma vägitükke. Õuduseks kujuneb tulevikupilt, kui poisid sellist piinamist juba inimeste peal proovima hakkavad.

Tavapäraseks hakkab kujunema olukord, et noorukid peavad iseenesest mõistetavaks teoks võõra vara rikkmist või lausa hävitamist. Selliste tegudega peletasid suvel oma igavust Aardla küla väikesed poisid. Nüüdseks on nende tegevusind selles suunas vaibunud, loodan siiralt, et see nii ka jääb. Pikapeale hakkavad ka vanematele tehtava trahvi summad suurenema ja ühel hetkel ei suuda ema pehmed käed oma võsukest enam kohtukulli küüniste käest päästa.

Populaarne oli ka ebareaalsete filmitrikkide katsetamine kaasõpilaste ja teiste lähikondlaste peal. Inimene on aga lihast ja luust olend, kes tunneb valu ja vigastatu haavast tuleb tõelist verd, mitte filmitriki vaarikamoosi. Sellised teod on seadusega karistatavad kui isikuvastased kuriteod. Seaduse mittetundmine ei vabasta vastutusest kedagi, ka mitte alaealisi.

Panen lapsevanematele südamele, et nad ikka jälgiksid, mida nende võsukesed televiisorist vaatavad ja oskaksid nähtule hinnangu anda, mis on reaalne, mis filmikunstis ülespuhutud sündmus, mille katsetamist oleks tervislikum vältida.

Iga inimese tervis on eelkõige tema enda kätes. Kas tõesti peab politsei seda meelde tuletama! Põlvkondade kaup on püütud oma järglastele selgeks teha, et mõnuained on organismile kahjulikud ja alandavad vastupanuvõimet haigustele. Lastekaitseadus kohustab hoidma lapse tervist ja seda mitte rikkuma, et hiljem olla ise täisväärtuslik elujätkaja. Lapseks peab see seadus inimest kuni 18. eluaastani. Mida nõrgemad oleme meie, seda nõrgem tuleb järgmine põlvkond. Seega lasub meil vastutus tuleviku ees.

Palju lapsi käib Haaslava vallast koolis väljaspool valda. Terav oli suitsetamise probleem Ülenurme Gümnaasiumi õpilaste seas, kus on ka palju Haaslava valla lapsi. Uskumatu, kuid suitsetavad õpilased on juba nii nahaalseks

muutunud, et ei pea vajalikuks koolipäeva ajal suitsetamiseks kõrvalisemat kohta otsida. Seda tehakse avalikult otse koolimaja ees haljasalal kõigi, nii aleviku elanike kui õpetajate vaateväljas. Kevadel soovitasime koolijuhte ja elanikke suitsetajaist politseile teatada.

Ega Ülenurme omadest jää palju maha ka Sillaotsa Põhikooli vanema astme poisid-tüdrukud, kes vahetundidel julgelt oma kopsurakke hävitavad.

Kuni 15-aastase sellise õiguserikkumise eest vastutab lapsevanem, kellele koostatakse haldusprotokoll lapse kasvatamise ja õpetamise kohustuse täitmata jätmise kohta. Rahatrahvi suurus võib sel juhul ulatuda 2300 kroonini. Seni pole Haaslava valla lapsevanemaid vastutusele võetud, kuid juba on tehtud mitu suulist hoiatust ja jutuajamine pärast järgmist suitsetamisega vahelejäämist jätkub juba politseis.

Kust küll alaealised oma "piibud" ja "soskud" kätte saavad?. Kes neile müüb? Iga terve mõistusega täiskasvanu peaks ju teadma, et paneb alaealisele alkoholi või tubakatooteid ostes oma pea pakule. Seadus lubab minna lahke ostja rahakoti kallale ja trahvisummad pole väikeste killast. Täiskasvanuil peab jätkuma mehisust noorukitele ära öelda ja neid keelata.

Müüjail aga on kohustus keelduda alaealisele alkoholi ja tubakatoodete müümisest. Kahtluse korral on kohustus kontrollida vanust dokumendi alusel. Tuleb rõhutada, et ka lahjad alkohoolsed joogid, näiteks õlu, on noortele keelatud.

Sillaotsa kooliga on noorsoopolitseil kontakt olemas. Rõõmustab, et koolis on olnud üritusi ja loenguid ning politseid kutsutakse esinema nii nooremaile kui vanemaile õpilastele.

Ülenurme Gümnaasiumi lastevanematega vestlesime narkootikumidest. Kesine osavõtt näitab, et lapsevanemad ei teadvusta kaugeltki olukorra tõsidust nii linnalähedases koolis. Leheveergudel antav konsultatsioon pole kindlasti piisav. Hea meelega aitan konsulteerida lapsevanemaid selle pahe äratundmisel ja loodan, et ka koolis saavad edaspidi toimuma sellekohased kokkusaamised.

Talvel on tulemas Eesti Põllumajandusmuuseumi ürituste sari "Kahtepidi kanepist". Politsei on kaasatud sellesse projekti kanepi mustema poole valgustamiseks. Osavõtjaina näeme eeskätt kooliõpilasi.

Haaslava vallas on lapsi, kes kohustuslikku kooliskäimist millekski ei pea ja loevad põhihariduse omandamist üleliigseks koormaks. Seadusega kehtestatud koolikohustuse mittetäitmise eest võib lapsevanemale määrata rahatrahvi kuni 50 päevapalga ulatuses.

Et mitte lõpetada väga mustades värvides, tuletagem meelde, et juba vanad roomlased kurtsid, et maailm läheb hukka ja noorsugu ei kõlba kuhugi. Senini on kõik veel alles püsinud ja loodame, et meie ühisel jõul ka tulevikus.

Teie mõistvale suhtumisele ja abile lootes

Nelly Ruuge, Tartu Politseiprefektuuri kriminaalpreventsiooni ja noorsootalituse nooremkonstaabel
telefon 415 388

Politseiteated

✓ 23. novembril avastas Uno Tamm, et temale kuuluvast Tagametsa talu metsast Koke külas on varastatud 35 tm ulatuses virnastatud 5,2 m pikkusi kuusepalke. Kahju suurus on 25000 krooni.

✓ 27. novembril avastas Ivo Sild, et temale kuuluvaist Villa Maia hoonetest on varastatud mootorsaag *Husqvarna*, *Metabo* ketaslõikur, *AEG* elektridrell, vibropump *Malõšš*, vesilood, hõövel ja puuride komplekt. Kahju suurus on 13560 krooni.

✓ 5. detsembril avastati Unikülas Madise talu juurde viiva elektriliini vargus. Kadunud 6 mastivahet liini tekitasid *Eesti Energiat* 8000 krooni kahju.

✓ 10. detsembril avastati sissetung Kurepalu külas asuvasse Taga-Age tallu, kus asus Margarita Voitesele kuuluv vara. Kahju suurus on selgitamisel.

✓ 13. detsembri öösel varastati Unikülas üks mastivahet õhuliinist, mis viib Kalju Voltrile kuuluva Sepa taluni. Kahju on väljaselgitamisel.

Konstaabel Ivar Dubolazov

Politsei poole pöördumiseks kasutage lühinumbrit 110 (linna valimise 0 tuleb vallas asuvalt analoogtelefonilt muidugi ette valida); tööajal võib helistada ka Tõrvandi politseijaoskonda tel 415 440. Konstaabli mobiiltelefon on 253 903 710, kodune lauatelefon 490 250. Kui soovite jääda tundmatuks, aga siiski politseid abistada, kasutage vihjetelefoni 308850.

Elukoha registreerimine

Saabusid valda

Helle Jõgi	Tõõraste	Suislepa	Tartust
Ott Väär	Roiu	Männi 4-23	Tamsalust
Mihkel Väär	Roiu	Männi 4-23	Tamsalust
Aive Sellis	Roiu	Männi -	Tartust
Anne Erik	Alaküla	Mäe-Kolli	Kullamaa vallast
Eldur Piho	Lange	Langemäe 5-8	Tartust

Lahkusid vallast

Valdur Vaarmaa	Tõõraste	Suislepa	Meeksi valda
Inar Tätte	Kriimani	Kiivitaja	Tartusse

KODUKANDI LOOD XLVII

lehekülgi Haaslava valla ajaloost

Valla mehi minevikust

Jaan Muru – 100

Jaan Muru sündis 9. detsembril 1900 Haaslava mõisas, kus tema isa Tõnis pidas kupjaametit. Koolis käis ta Tõrvandi ja Igevere külakoolides, Võnnu kihelkonnakoolis ja Hugo Treffneri gümnaasiumis, mille lõpetas 1922. aastal. Eesti Vabadussõjast võttis ta 1919/20 osa Kuperjanovi partisanide pataljoni koosseisus.

1922 – 1928 õppis Jaan Muru Tartu Ülikoolis, esimese aasta agroomiat, edasi usuteadust. Akadeemiliselt kuulus ta *Fraternitas Estica* korporatsiooni. 1926. aastal õppis üliõpilaste vahetusprogrammi raames ühe semestri Soomes. Jaan Muru oli 1927.a. Tartu Üliõpilaskonna Edustuse välistoimkonna esimees. Õpingute ajal töötas ta

Juubelilugude autor on Taivo Kirm

1925.a. märtsist kuni 1927.a. septembrini Hugo Treffneri gümnaasiumi usuõpetajana. 1. juunil 1928 lõpetas ta ülikooli. Tema lõputöö oli kodukanditeemaline: "Kristlik-usuline seisukord Võnnu kihelkonnas" 1928.a. õppis ta lühemat aega Saksamaal Marburgi ülikoolis.

Kirikuõpetaja kandidaadi prooviaasta tegi Jaan Muru läbi Pilstiveres praost B. Steinbergi ja Tallinna Kaarli koguduses praost A. Kappi juures. Ta ordineeriti õpetajaks EELK piiskop J. Kukke poolt Tallinna Toomkirikus jaanipäeval 1929 ning määrati Tallinna praostkonna vikaarõpetajaks, kuid juba järgmisel päeval, 25. juunil, valis Kursi kogudus ta endale õpetajaks.

Ametisse õnnistamine toimus 13. oktoobril 1929. Kursis oli ta õpetaja kuni 1941. aastani.

13. juunil 1931 abiellus Jaan Muru Lidia Amanda Jõgiga. 1934.aastal sündis neil tütar Reet. Kursis oli Jaan

Muru õpetajaameti kõrval tegev ilmalikes organisatsioonides, oli 1931 – 1935 Kursi kihelkonna organisatsioonide liidu esimees, ka oli ta tubli põllumees.

1935.a. õppis ta *Humboldti fondi* stipendiaadina Saksamaal ja kaitses 1938.a. teoloogiamagistri kraadi. 1939.a. 24. septembril annetas Kursi kogudus Jaan Murule kuldse ametiristi 10 aasta hea töö eest.

1934.a. avaldas J. Muru raamatu "Piibli lood" ja 1940.a. alguses 252-leheküljelise "Leeriõpetuse käsi- raamatu". Ta kirjutas ka luuletusi ja avaldas erialaartikleid "Usuteaduste Ajakirjas".

7. juunil 1940 määrati talle aastaks teaduslik stipendiumi Rootsi, mida taotlesid Tartu Ülikooli professorid J. Köpp ja O. Silla ning dotsent M.

Edgar Vester – 100

Edgar Vester sündis 21. novembril 1900 Haaslava vallas Kriimanis metsavaht Kaarel Vesteri ja tema naise Anna pojana. Pole täpselt teada, mis ajani perekond Kriimanis elas, kuid võimatu pole, et ta alustas oma kooli- teed Sillaotsa algkoolis.

1918.a. õppis Edgar Vester Tartu Reaalkoolis, kust siirdus vaba- tahtlikuna Eesti Vabadussõtta Kuperj- anovi partisanide pataljoni, mille koos- seisus osales nii Paju lahingus kui Val- ga vabastamisel.

1919.a. sügisel lõpetas Edgar Vester Tartu Reaalkooli ning astus üli- kooli. Tema matrikli number oli 5, see- ga oli ta üks esimesi 1. detsembril 1919 taasavatud Tartu Ülikooli üliõpilasi. 1919/20 õppis ta matemaatikat, 1920/27 metsandust. 1919. astus Eesti Üliõpilaste Seltsi liikmeks.

Õpingute ajal töötas Edgar Vester 1922/27 Tartumaa metsakorral- duse osakonnas maamõõtjana, 1927/33 Riigikontrolli ametnikuna, 1929/31 AS Silva metsarevidendina ja panga AS G.

Henn Treial – 95

Henn (kuni 1937 – Herbert) Treial sündis 15. oktoobril 1905 Haas- lava vallas Aardla külas Treiali talus peremees Jaani ja tema naise Alma viienda lapsena. Koolihariduse alustas ta 1914.a. Igevere algkoolis, õppis Hu- go Treffneri eragümnaasiumis, Alek- sandri Gümnaasiumis ja 1919/26 Hugo Treffneri Gümnaasiumis.

Kooliõpilasena oli ta 1914/15 tegev Tartu Koolinoorsoo Liidus, 1925

Taul. Paraku aga vahetus just siis riigi- võim – 23. augustil 1940 usuteadus- kond suleti ja Rootsi minek jäi ära.

1941.a. septembrist kuni 1945.a. alguseni oli J. Muru Tartu Peet- ri koguduse II pihtkonna õpetaja, 1942/1944 Tartu Maarja koguduse hooldaja-õpetaja, 1943/44 Tartu Üli- kooli Usuteaduste Instituudi õppejõud.

Järgmised 10 aastat, 1945 – 1955, olid tema elust praktiliselt maha kustutatud. Saanud 1945.a. alguses tea- da, et teda tullakse vahistama, lahkus ta kodust ja elas 1951. aastani Tartus ühe maja põõningul. 4. aprillil 1951 ta aga vahistati, samuti tema abikaasa ning saadeti Siberisse.

Abikaasa Lidia vabanes vang- last 1953, Jaan Muru 11. oktoobril 1955. Pärast Siberist Eestisse tagasitu-

Scheel & Co metsanduskonsulendina. 1920. aastast oli ta ajakirja "Eesti Mets" kaastööline.

Ülikooli lõpueksamid sooritas Edgar Vester 1930.a.

Järgnevalt oli ta ametis 1931/32 Sagadi metskonna abimetsa- ülemana, 1932/34 Kolga metskonna metsaülemana ja revidendina, 1937/38 EV Põllutöömisteeriumi Riigimaade ja Metsade Valitsuse juhatajana ja met- sainspektorina. Ka oli ta ajakirja "Eesti Mets" vastutav ja tegevtoimetaja 1935/38, Eesti Metsaühingute Liidu juhatuse liige, Eesti Metsaülemate Ühingu juhatuse liige, Eesti metsapäe- vade ja Eesti metsateadlaste päevade korraldaja jne.

1944.a. sügisel lahkus Edgar Vester Eestist Saksamaale, kus töötas Bad Kissingenis abimetsaülemana.

1949.a. juunis asus E. Vester elama Austraaliasse, kus leidis kohe rakendust tänu oma ametioskustele. 1949/1951 töötas ta eramaamõõtjana, 1951/855 ja 1958/65 ametnikuna New

muusikasektsiooni juhtajana ja 1926 liidu esimehena.

1926.a. asus ta õppima õigus- teadust Tartu Ülikoolis. 1927.a. märtsist kuni 1928.a. märtsini teenis ta aega kaitseväes 6. jalaväerügemendi alloh- vitserina. Pärast seda ülikooliõpingud jätkusid. Akadeemiliselt kuulus ta Eesti Üliõpilaste Seltsi, hiljem lühemat aega ka korporatsiooni "Rotalia". Õpingute ajal töötas Henn Treial 1928/30 Haas- lava vallasekretäri abina, olles aktiivselt

lekt ei lubatud teda veel ligi 2 aastat õpetajana töötada ning ta pidi ennast elatama juhutöödest.

1957.a. juulist kuni 1964.a. septembrini oli Jaan Muru Viljandimaal Paistu koguduse õpetaja, samal ajal ka Kõpu koguduse hooldaja-õpetaja. Kuna tema abikaasa sai 1960.a. alguses Tar- tus päranduseks maja ning Paistu jäi Tartust väga kaugele, palus ka J. Muru ennast üle viia Tartule lähemale. 1964.a. määratigi ta Torma koguduse õpetajaks, kus ta oli ametis kuni pensionile mine- kuni 30. juunil 1983. Sama aasta sügisel aga pikendas kirikuvalitsus tema õpeta- jaksoleku aega kuni 85-aastaseks saa- miseni.

Jaan Muru suri Tartus 25. juu- lil 1987 ning on maetud Torma kalmis- tule.

South Walesi osariigi metsavalitsuses, enne pensionile jäämist aga vanemmet- saülemana.

Kuna paljud Austraalia eestla- sed proovisid tollal farmeriametit ning teenisid sellega päris hästi, pidas ka Edgar Vester 1955/58 kanafarmi.

Austraalias osales E. Vester aktiivselt eestlaste seltsielus. Ta oli Austraalia Eesti Seltside Liidu juhatuse liige ja peasekretär, Eesti Abistamisko- mittee juhatuse liige, Eesti Üliõpilaste Selts Austraalias üks juhte, Sydney Ees- ti Seltsi liige, Austraalia Eesti Mees- koori toetajaliige, Thilmere'i Eesti Selt- si "Koit" juhatuse liige ja revisjoni- komisjoni esimees.

1970.aastast elas ta Thilmere'i Eesti Vanade Puhkekodus, oli selle juhatuse liige ja annetas ise palju raha puhkekodu väljaehitamiseks. Pensionil olles reisis ta palju Aasias, Euroopas ja Ameerikas ning osales eestlaste suure- matel üritustel

Edgar Vester suri Austraalias Pictonis 1. oktoobril 1978.

tegev kohalikus Kaitseliidu kompaniis ja Põllumeeste Seltsi tuletõrjeühingus.

1930/32 oli Henn Treial Noor- te Kotkaste Tartumaa maleva pealiku abi ning 1932 kuni 1940 maleva pealik.

1931/33 oli ta Tartumaa Põl- lumeeste Kogu sekretär.

Pärast ülikooli lõpetamist 1933 aastal töötas Henn Treial 1933/34 nädal- las 3 korda ilmunud "Tartumaa Teataja" tegevtoimetajana, 1934/37 Tartumaa valdade revidendina, oli 1937/38 Tartu

Maavalitsuse juhatuse liige ja 1938/40 Tartumaa maanõunik.

1936. aastal valiti Henn Treial 52. valimisringkonnas (Mehikoorma, Rasina, Ahja, Mäksa, Võnnu) Eesti Vabariigi Rahvuskogusse ja 1938.a. samas Eesti Vabariigi Riigivolikogusse.

Veel oli ta Hugo Treffneri gümnaasiumi vilistlaskogu juhatuse liige, Põllumeeste Kogu Tartumaa juhatuse liige, 1937/40 "Isamaaliidu" Tartu Maakomitee juhatuse liige ja 1930/40 ajalehtede "Kaja", "Postimees" ja "Tartumaa Teataja" kaastöeline. Neis lehtedes avaldas ta ka Haaslava uudiseid.

Henn Treiali autasustati 1935.a. *Valgeristiga*, 1936 Noorkotkaste teenetemärgiga ja 1938 *Kotkaristiga*.

27. augustil 1932 abiellus H. Treial Alma Riivesega. Neil sündis kaks tütar – Tiia (1935) ja Mall (1937).

Eesti seltskonnaelu kajastanud ajakirjas "Olion" ilmus 1935.a. 31. mail

foto allkirjaga *Advokaat Herbert Treial abikaasaga Pärnus suvitamas*.

Kui Eestis kehtestati 1940.a. võõras võim, vallandati Henn Treial Tartu maanõuniku ametist kui "rahva-vaenulik element".

Saksa okupatsiooni ajal oli H. Treial 1941. augustist novembrini Tartu koolivalitsuse juhataja ja Tartu maanõunik. Tema edasine saatus oli väga traagiline. 22. novembril 1941 ilmus "Postimehes" Saksa Julgeolekupolitsei teadaanne:

Henn Treial, sündinud 5. oktoobril 1905 Haaslava vallas, senine koolinõunik, on Vene agent, surma mõistetud ja otsus 19. novembril 1941 täide viidud.

Kuuldavasti oli aga lugu nii, et kui Vene väed 1941.a. suvel Eestist taganesid, viibis Henn Treial sõjapaos oma venna Osvaldi juures Aardla külas. Põgenevad venelased olid tulnud tallu

ning sundinud mahalaskmise ähvardusel kirjutama kõiki avaldusi koostöök NKVD-ga.

Kui sakslased tulid, määrasid nad H. Treiali koolivalitsuse juhatajaks. Ta oli aga eestimeelne mees, kes avalikult kritiseeris sakslaste tegemisi. Novembris 1941 sattus tema poolt kirjutatud avaldus sakslaste kätte, tõenäoliselt sokutati sinna Vene agentide poolt. Kuna sakslastel oli Henn Treialiga varangi probleeme, võeti ta kohe vahi alla. Sellest kuulda saanud, tahtsid Haaslava inimesed asja selgitada, aga oli juba hilja...

Teadaolevalt on Henn Treial ainus Haaslava vallast pärit isik, kes oli 1937/38 Rahvuskogu ja 1938/40 Riigivolikogu liige, seega Toompeal Eesti riigile ja rahvale tähtsaid otsuseid vastu võtnud mees.

Õigusaktid

Haaslava Vallavolikogu määrus

Kurepalu

14.12.2000 nr 20

Haaslava valla ehitismääruse muutmine

Aluseks võttes *Kohaliku Omavalitsuse korralduse seaduse* (RT I 1993,37,558; 1999,82,755) paragrahvi 22 lõike 1 punkti 29 ja kooskõlas *Planeerimis- ja ehitusseaduse* (RT I 1995, 59, 1006; 1996, 36, 738 ja 49, 953; 1999, 27, 380, 29, 398 ja 399; 95, 843; 2000, 54, 348) paragrahvi 3 lõike 2 punktiga 5, paragrahvidega 4, 33, 34, 36, 37, 43, 53, 55, 57 ning paragrahviga 70 Haaslava Vallavolikogu määrab:

1. Muuta Haaslava Vallavolikogu 28.08.1997 määrusega nr.12 kinnitatud *Haaslava valla ehitismäärust* (RTL. 1997, 144, 837; KO 2000, 36, 544) järgmiselt:

1.1. paragrahvi 4 lõike 2 punkt 8 asendatakse ja sõnastatakse järgmiselt:

8. *Ehitusloa kehtivusaja lõppemisel ehitusloa pikendamiseks nõusoleku andmine*

1.2. paragrahvi 4 lõikes 3:

1.2.1. tühistatakse punktid 2, 3, 11 ja 15

1.2.2. punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

4. *Ehitusprojektide läbivaatamine ja kooskõlastamine*

1.3. paragrahvi 4 lisatakse lõige 4 järgmises sõnastuses:

(4)*Haaslava valla ehitusjärelevalve inseneri pädevus:*

1. *projekteerimistingimuste koostamine ja vallavalitsusele kehtestamiseks esitamine;*

2. *ehitusprojektide läbivaatamise korraldamine nende nõuetele vastavuse kontrollimine, kooskõlastamine ning seadusel ettenähtud juhtudel ekspertiisi korraldamine;*

3. *ehitiste registreerimine ehitusregistris ning selle registri pidamine;*

4. *ehitustööde alustamise registreerimine;*

5. *Ehitismäärusega maa- ja ehitusnõuniku või vallavanema pädevusse kuuluvate ehitusdokumentide ettevalmistamine, ettepanekute tegemine nende väljaandmiseks või kehtestamiseks.*

1.4. paragrahvi 7 lõige 5 asendatakse ja sõnastatakse järgmiselt:

(5) *Ehitusprojektide läbivaatamise ja vajadusel ekspertiisi korraldab Haaslava valla ehitusjärelevalve insener.*

2. Käesolev määrus jõustub 20. detsembril 2000 ning saadetakse avaldamiseks Riigi Teataja elektroonilises andmekogus.

Avo Samarüütel

volikogu esimees

Haaslava Vallavolikogu määrus

Kurepalu

14. 12. 2000 nr 19

Haaslava valla põhimääruse muutmine ja täiendamine valla lipu kasutamise korra osas

Kooskõlas *Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse* (RT I 1993, 37, 558; 1999, 82, 755; 2000, 51, 322) paragrahvi 14 lõikega 2 ja 22 lõike 1 punktiga 9 ning lähtudes Vabariigi Valitsuse 11.06.1993 määrusega nr 174 kinnitatud *Riigilipu kasutamise korra* (RT I 1993, 40, 599; 1998, 78, 1294; 1999, 25, 375 ja 2000, 69, 438) nõuetest, võttes aluseks Riigikantseleis 09.06.2000 kinnitatud ja registrisse võetud Haaslava valla lipu kavandi ja lipu kirjelduse Haaslava Vallavolikogu määrab:

1. Muuta Haaslava valla põhimääruse (RTL 1998, 372/373, 1613; KO 1999, 10, 127; 2000, 1, 6 ja 22, 362) paragrahv 9 punkt 3 ning sõnastada see alljärgnevalt:

3. Haaslava valla lipp peab vastama Riigisekretäri poolt 09.06.2000 kinnitatud kirjeldusele: lipp koosneb kahest võrdse laiusega horisontaalsest värvilaiust: ülemine laid on kollane, alumine sinine. Lipu keskel asetseb Haaslava valla vapp. Vappi ümbritseb valge eraldusriba. Lipu normaalsuurus on 1050 x 1650 mm; lipu laiuse ja pikkuse suhe on 7:11.

3.1 Haaslava valla lipp asetseb alaliselt Haaslava vallamajas. Teda kasutatakse valla kohaliku omavalitsuse sümbolina riiklike pühade ja tähtpäevade tähistamisel, valla kohaliku omavalitsuse asutuste ja nende hallatavate asutuste pidulikel ja tähtsündmustel, vallakodanike austamisel ja muudel vallavalitsusega kooskõlastatud juhtudel.

3.2 Haaslava valla lippu võivad heisata vallaelanikud, majaomanikud, äriühingud, asutused ja organisatsioonid koos Eesti riigilipuga riigilipu heiskamise päevadel ja kooskõlas Riigilipu kasutamise korra nõuetega, mis laienevad sel juhul ka valla lipule. Riigilipu heiskamise päeval heisatud valla lipp riigilippu ei asenda. Koos riigilipuga heiskamisel asub riigilipp lippude poolt vaadates paremal, valla lipp vasakul.

3.3 Haaslava valla lippu võivad p 3.2 nimetatud heisata kodu- või asukohavalla tähisena oma isiklikel, perekondlikel või kollektiivsetel tähtsündmustel.

3.4 Haaslava valla lippu võib kasutada avalikel üritustel, miitingutel ja demonstratsioonidel.

3.5 Haaslava valla lippu kujutavate vimplite ja muude toodete valmistamine ja kasutamine peab olema kooskõlastatud Haaslava Vallavalitsusega.

3.6 Kasutatav valla lipp peab olema puhas ja terve, kõlbmatuks muutunud lipp hävitatakse sündsäl viisil.

2. Määrus jõustub 18.detsembril 2000.

3. Määrus tekst saadetakse avaldamiseks Riigi Teataja elektroonilises andmekogus.

Avo Samarüütel

Volikogu esimees

Mälestame lahkunuid

Elmar Reinot
10.04.1966 – 28. 11.2000
Lange

Lehte Loorits
29.12.1928 – 06.12.2000
Roju

Vigade parandus.

Infolehe eelmise numbri surmakuulutusse on koostaja süül sattunud eksitav viga.

Tegelikult on Kamilla Tegova sündinud 24. jaanuaril 1922.

Palun vabandust

Aavo Omann